

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2024-09-02
Besvaras senast
2024-09-17

Till statsrådet Anna Tenje (M)

2023/24:845 Tilläggsbidraget i bostadsbidraget

Bostadsbidraget är inkomstprövat och uppbärs av människor med små ekonomiska resurser. Det är därför ett mycket träffsäkert instrument för att höja inkomsterna för dem som har det sämst ställt.

Under pandemin införde den dåvarande regeringen tillfälliga höjningar av bostadsbidraget efter påtryckningar från bland annat Vänsterpartiet. Dessa gällde juli till december 2020 och motsvarande period 2021.

Till följd av den höga inflationen infördes samma tillfälliga höjning under motsvarande period 2022. De tillfälliga höjningarna uppgick vid samtliga dessa tillfällen till 25 procent av storleken på det preliminära bostadsbidraget. Omkring 120 000 hushåll fick varje månad ett höjt bostadsbidrag med i genomsnitt omkring 750 kronor under de perioder höjningarna gällde.

Genom budgetbeslutet för 2024 genomfördes ytterligare en förlängning av det tillfälligt höjda bostadsbidraget. Förlängningen gällde det första halvåret av 2024, och under den perioden får mottagarna av bostadsbidrag 40 procent mer än deras preliminära bostadsbidrag. Höjningen innebär att tilläggsbidraget ökade till omkring 1 200 kronor i genomsnitt. Genom vårändringsbudgeten för 2024 förlängdes den tillfälliga höjningen av bostadsbidraget ytterligare ett halvår.

Regeringen meddelade i slutet av augusti att den avser att förlänga tilläggsbidraget till den 30 juni 2025 men att nivån sänks tillbaka till 25 procent av det preliminära bostadsbidraget. Sänkningen motiveras med att ”inflationzbekämpningen har haft effekt och kampen mot den höga inflationen är nu vunnen. Inflationen beräknas vara på en fortsatt låg nivå.”

Att inflationen gått ned betyder att prisökningstakten sjunkit, inte att priserna sjunkit. De som har bostadsbidrag lever med mycket små resurser. Dessa resurser väljer regeringen att minska, samtidigt som priserna fortsatt är mycket höga. I stället prioriterar regeringen skattesänkningar till dem med höga inkomster och mycket kapital. Beskedet är också oroväckande eftersom det kan uppfattas som ett steg mot att helt ta bort tilläggsbidraget, utan att stärka upp bostadsbidraget på något annat sätt.

Vänsterpartiet har välkomnat det tillfälliga förhöjda bostadsbidraget men hela

tiden påtalat att bostadsbidraget behöver reformeras i grunden. Bostadsbidraget har urholkats under lång tid, vilket har resulterat i att färre har fått ta del av det och att det ersätter en mindre del av boendekostnaden. De tillfälliga höjningarna gav en tillfällig lättnad för ekonomiskt hårt prövade grupper och har därför varit nödvändig, men nu behövs en permanent höjning av bostadsbidraget. Dessutom bör ett höjt bostadsbidrag konstrueras så att andra inkomster, till exempel försörjningsstöd, inte minskar i samma omfattning som bostadsbidraget ökar.

I dag är risken för skuldsättning i samband med bostadsbidrag hög, eftersom bostadsbidraget betalas ut som preliminärt bidrag baserat på de uppskattade inkomsterna under det kalenderår som bidraget betalas ut. Det är först när Skatteverket har beslutat om slutlig skatt som inkomsterna är kända, och om hushållen då har fått för högt bostadsbidrag blir de återbetalningsskyldiga. Ofta handlar det om betydande belopp som krävs tillbaka, vilket gör hushåll skuldsatta. Skulder på grund av bostadsbidrag är de sammanlagt största skulderna som enskilda har till Försäkringskassan. I BUMS-utredningens slutbetänkande, som presenterades i januari 2022, föreslås att de uppskattade inkomster som ligger till grund för bostadsbidraget ska ersättas med månadsavstämningar av bostadsbidraget så att de nivåer som betalas ut står i relation till hushållets faktiska inkomster. Detta skulle markant minska risken för skuldsättning. Regeringen har tillfört medel till Försäkringskassan under 2024 för införandet av månadsavstämning i bostadsbidraget. Det är snart tre år sedan förslaget lades på regeringens bord, och det är mycket angeläget att det införs snarast.

Mot denna bakgrund vill jag fråga statsrådet Anna Tenje:

1. Avser statsrådet att ta något initiativ för att stärka bostadsbidraget permanent?
2. När kommer statsrådet att införa månadsavstämningar i bostadsbidraget i enlighet med BUMS-utredningens förslag?

.....

Isabell Mixter (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch